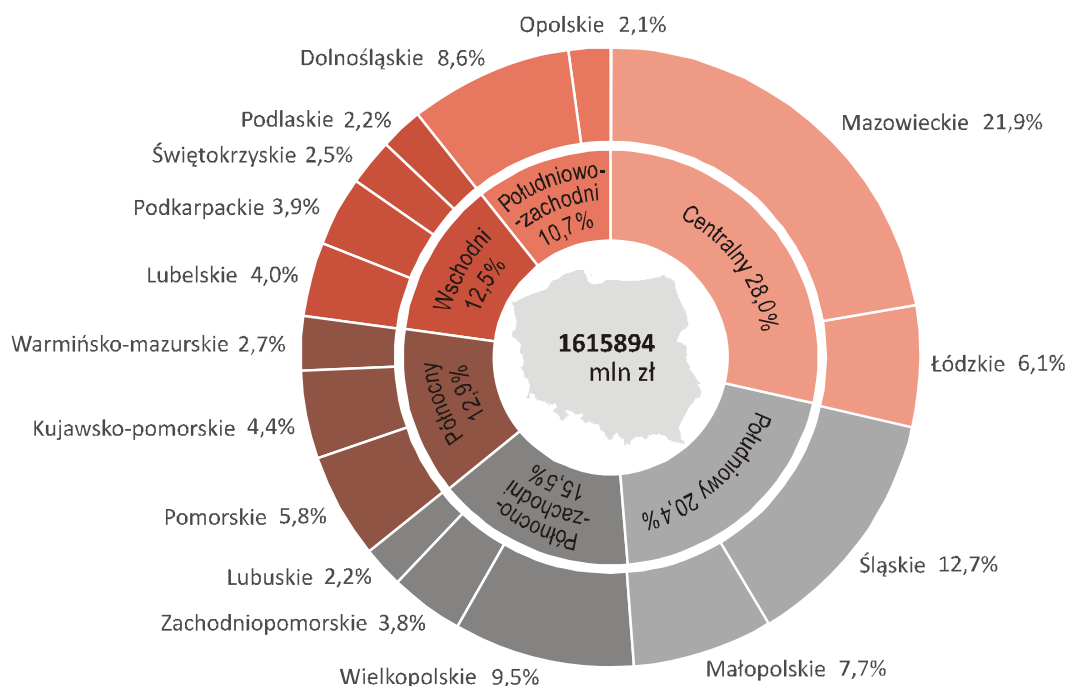

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO¹ W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM W 2012 R.

W roku 2012 wartość wytworzonego w Polsce **produktu krajowego brutto (PKB)** wyniosła 1615894 mln zł w cenach bieżących i w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyła się o 4,0%, a licząc w cenach stałych – o 1,8%. W województwie wielkopolskim wartość PKB wypracowanego w 2012 r. wyniosła 154153 mln zł, co w stosunku do 2011 r. oznacza wzrost o 5,3% w cenach bieżących i o 3,2% w cenach stałych. W odniesieniu do roku 2010 realny wzrost (w cenach stałych) wartości PKB w województwie wielkopolskim wyniósł 8,5%, podobnie jak w województwie pomorskim, co oznacza największą dynamikę w kraju (w Polsce średni realny wzrost wyniósł w tym czasie 6,7%). Średnie roczne tempo zmian w okresie 2010–2012 w województwie wielkopolskim kształtowało się na poziomie 4,1% (w cenach stałych) wobec 3,3% przeciętnie w kraju.

Ryc. 1. UDZIAŁ REGIONÓW I WOJEWÓDZTW W TWORZENIU PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO W 2012 R.

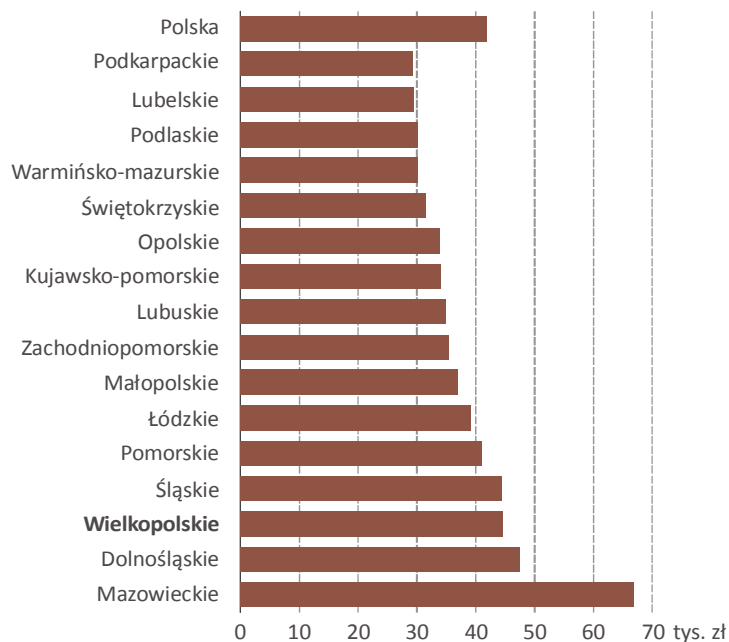

¹ Dane z rachunków regionalnych za rok 2012, prezentowane w niniejszym komunikacie, zostały opracowane zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków ESA 2010, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej, który zastąpił obowiązujący do 31 VIII 2014 r. Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W związku ze zmianą metodologii przeliczone zostały ponadto dane za lata 2010–2011, co oznacza, że różnią się od publikowanych wcześniej.

Charakterystyczną cechą polskiej gospodarki jest silna koncentracja generowania produktu krajowego brutto w kilku regionach. Ponad 60% PKB powstaje w 5 województwach, skupiających na swym obszarze 54,4% ogółu pracujących w gospodarce narodowej. Od lat zdecydowanie przoduje województwo mazowieckie, gdzie w 2012 r. wygenerowano 21,9% PKB (wobec 21,7% w 2010 r. i 2011 r.). Drugie miejsce – z udziałem 12,7% w 2012 r. (12,9% w dwóch poprzednich latach) – zajmuje województwo śląskie. Wielkopolskie, gdzie w 2012 r. wytworzono 9,5% krajowej wielkości PKB (9,4% w 2010 i 2011 r.), utrzymuje się na miejscu 3. przed województwami dolnośląskim (8,6%, podobnie jak w 2011 r. i o 0,1 p.proc. więcej niż w 2010 r.) oraz małopolskim (7,7%, podobnie jak w 2011 r. i o 0,1 p.proc. więcej niż w 2010 r.) plasującymi się na miejscach 4. i 5.

Jednym z podstawowych mierników wykorzystywanych do określania rozwoju społeczno-ekonomicznego regionu jest wielkość **produktu krajowego brutto przeliczona na 1 mieszkańca**. W 2012 r. przeciętny poziom tego wskaźnika dla kraju wyniósł 41934 zł, tj. więcej niż przed rokiem o 4,0% – licząc w cenach bieżących i o 1,7% – w cenach stałych. W województwie wielkopolskim wartość PKB na 1 mieszkańca w stosunku do roku 2011 zwiększyła się, odpowiednio: o 5,0% i o 2,9%, osiągając poziom 44567 zł. W relacji do roku 2010 realny wzrost tego wskaźnika w skali kraju wyniósł średnio 6,5%, natomiast największy wzrost – o 7,9% – zaobserwowano w województwach wielkopolskim i dolnośląskim. Podobnie jak w poprzednich latach, w 2012 r. wielkopolskie było jednym z 4 województw (obok mazowieckiego, dolnośląskiego i śląskiego), gdzie PKB na 1 mieszkańca przekroczył poziom wskaźnika liczonego dla całego kraju (o 6,3%; w latach 2010 i 2011 o 5,2%).

Ryc. 2. **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2012 R.**

Produkt krajowy brutto, który opisuje wyniki działalności gospodarczej wszystkich podmiotów gospodarki narodowej, równa się sumie **wartości dodanej brutto (WDB)**, czyli wartości nowo wytworzonej przez wszystkie jednostki instytucjonalne (wycenionej w cenach bazowych), skorygowanej na poziomie gospodarki narodowej ogółem o podatki od produktów i dotacje do nich.

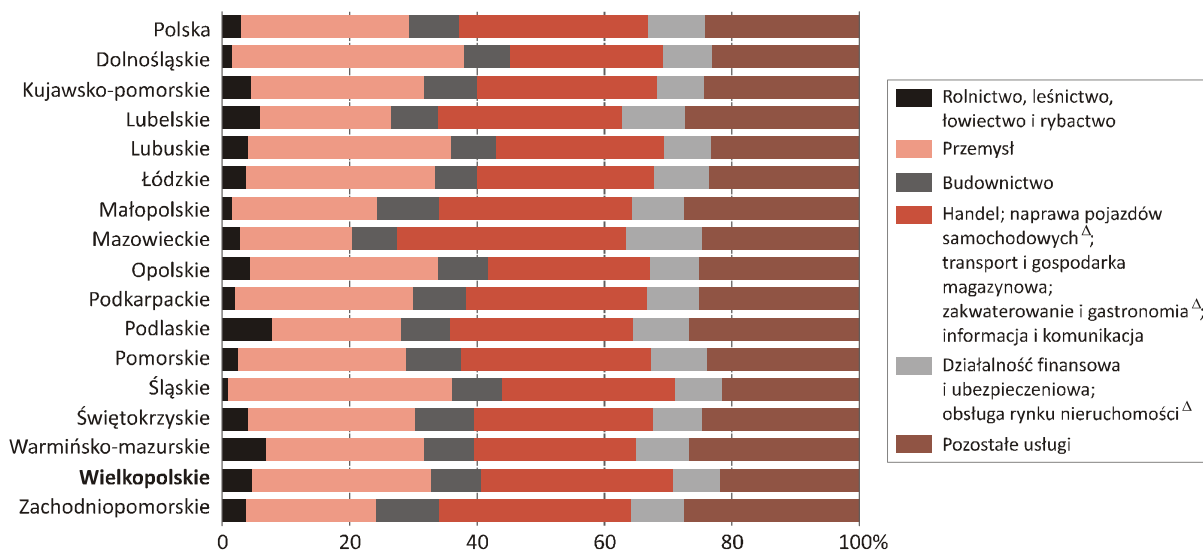
W 2012 r. w skali całego kraju wytworzono wartość dodaną brutto w kwocie 1431872 mln zł, tj. o 4,9% większej niż przed rokiem. WDB wygenerowana w tym czasie w województwie wielkopolskim wyniosła 136597 mln zł (o 6,2% więcej niż w 2011 r.), co stanowiło 9,5% wielkości krajowej (wobec 9,4% w latach 2010 i 2011) i lokowało województwo na miejscu 3.

Województwo wielkopolskie zajmuje wysoką pozycję również w procesie tworzenia wartości dodanej brutto rozpatrywanej oddzielnie dla poszczególnych grup rodzajów działalności².

W większości województw największą część wartości dodanej brutto generują jednostki prowadzące działalność w zakresie handlu i naprawy pojazdów samochodowych, transportu i gospodarki magazynowej, zakwaterowania i gastronomii oraz informacji i komunikacji, a także jednostki przemysłowe. Najmniejszy pozostaje udział jednostek związanych z rolnictwem.

W 2012 r. w skali całego kraju jednostki z sekcji: **handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia oraz informacja i komunikacja** wytworzyły 29,8% WDB (w 2011 r. 28,6%; w 2010 r. 29,5%). Sekcje te przodowały w generowaniu WDB w 10 województwach, a największy udział miały w: mazowieckim (36,0% WDB województwa; 34,3% w 2011 r. i 35,4% w 2010 r.), zachodniopomorskim (30,3%; 30,1% w 2011 r. i 31,2% w 2010 r.) oraz małopolskim (30,2%; 29,0% w 2011 r. i 29,7% w 2010 r.). W województwie wielkopolskim z wymienionych sekcji w 2012 r. pochodziło 30,1% wojewódzkiej WDB, tj. o 0,9 p.proc. więcej niż przed rokiem i o 0,4 p.proc. więcej niż w 2010 r., a udział tego regionu w tworzeniu krajowej WDB dla sekcji: handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia oraz informacja i komunikacja wyniósł 9,7% (9,6% w 2011 r. i 9,5% w 2010 r.), co dawało 3. miejsce w kraju po województwach mazowieckim (26,4%) i śląskim (11,6%).

Ryc. 3. **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI I WOJEWÓDZTW W 2012 R.**

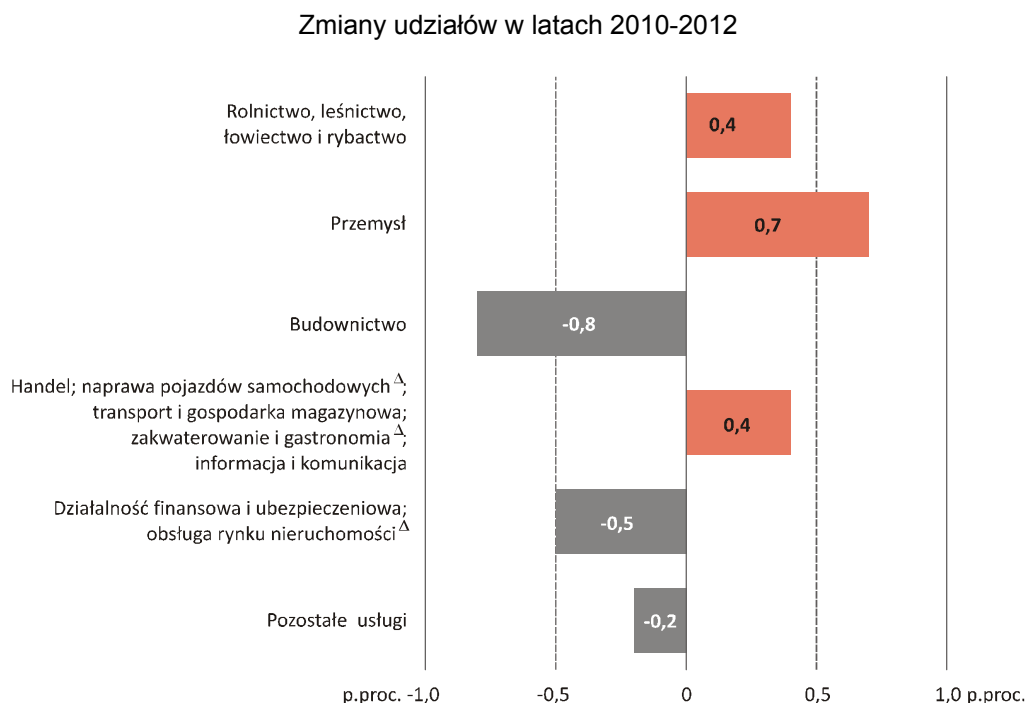
Drugie miejsce pod względem udziału w tworzeniu krajowej WDB w Polsce zajmują **jednostki przemysłowe** (tj. z sekcji: górnictwo i wydobywanie, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, a także dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją). W 2012 r. wygenerowały one średnio 26,2% WDB (26,1% w 2011 r. i 25,2% w 2010 r.). Przemysł dominował w generowaniu WDB w 5 województwach: dolnośląskim (36,4%; 36,9% w 2011 r. i 35,6% w 2010 r.), śląskim (35,1% WDB województwa; 35,9% w 2011 r. i 34,7% w 2010 r.), lubuskim (31,9%; 30,9% w 2011 r. i 30,3% w 2010 r.), łódzkim (29,8%; 30,0% w 2011 r. i 29,2% w 2010 r.) oraz opolskim (29,5%; 29,8% w 2011 r. i 28,9% w 2010 r.). Wprawdzie w województwie wielkopolskim udział przemysłu był mniejszy niż w wymienionych regionach, ale większy niż przeciętnie w kraju. W 2012 r. jednostki przemysłowe w województwie wielkopolskim wygenerowały 28,0% wojewódzkiej WDB (o 0,3 p.proc. więcej niż w 2011 r. i o 0,7 p.proc. więcej niż w 2010 r.), a ich udział w tworzeniu WDB przemysłu w skali kraju wyniósł 10,2% (podobnie jak w 2010 r.; w 2011 r. 10,0%), co dawało 4. pozycję po województwach: śląskim (17,0%), mazowieckim (14,7%) i dolnośląskim (11,9%).

² W opracowaniu zastosowano skrócone nazwy następujących sekcji: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi oraz działalność związana z obsługą rynku nieruchomości. W tablicy i na wykresach zastosowane skróty oznaczono znakiem „Δ”.

Udział w tworzeniu krajowej WDB jednostek z grupy tzw. **pozostałych usług** (obejmujących sekcje: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, edukacja, opieka zdrowotna i pomoc społeczna, działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, pozostała działalność usługowa, a także gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby) w 2012 r. kształtował się na poziomie 24,3% (podobnie jak w 2011 r.; w 2010 r. 24,7%). Sekcje te dominowały w generowaniu WDB województwa warmińsko-mazurskiego (26,8%; 26,2% w 2011 r. i 26,3% w 2010 r.). W województwie wielkopolskim jednostki prowadzące działalność w ramach tzw. pozostałych usług w 2012 r. wytworzyły 21,8% wojewódzkiej WDB, tj. o 0,2 p.proc. mniej niż w latach 2010 i 2011. Udział województwa wielkopolskiego w tworzeniu krajowej WDB tej grupy sekcji wyniósł 8,6% (8,5% w 2011 r. i 8,4% w 2010 r.). Więcej wygenerowały tylko województwa: mazowieckie (22,3%), śląskie (11,3%) oraz małopolskie (8,7%).

Jednostki zajmujące się **działalnością finansową i ubezpieczeniową oraz obsługą rynku nieruchomości** w 2012 r. wypracowały 8,8% krajowej WDB, tj. o 0,8 p.proc. mniej niż przed rokiem i o 0,7 p.proc. mniej niż w 2010 r. Na poziomie podobnym do krajowego kształtował się udział tych sekcji w tworzeniu WDB województwa pomorskiego (9,2% w 2011 r.; 9,3% w 2010 r.), natomiast nieco większe znaczenie miały one w tworzeniu WDB w województwach mazowieckim, gdzie ich udział wyniósł 11,9% (12,8% w 2011 r. i 12,5% w 2010 r.) oraz lubelskim – 9,9% (10,4% w 2011 r. i 10,7% w 2010 r.). W województwie wielkopolskim jednostki z sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa oraz obsługa rynku nieruchomości wygenerowały 7,4% WDB województwa wobec 8,0% w poprzednim roku i 7,9% w 2010 r. Udział województwa wielkopolskiego w tworzeniu krajowej wielkości WDB sekcji finansowych wyniósł 8,0% (7,9% w 2011 r.; 7,8% w 2010 r.), co dawało 3. pozycję po województwach mazowieckim (29,3%) i śląskim (10,5%).

Ryc. 4. **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI**

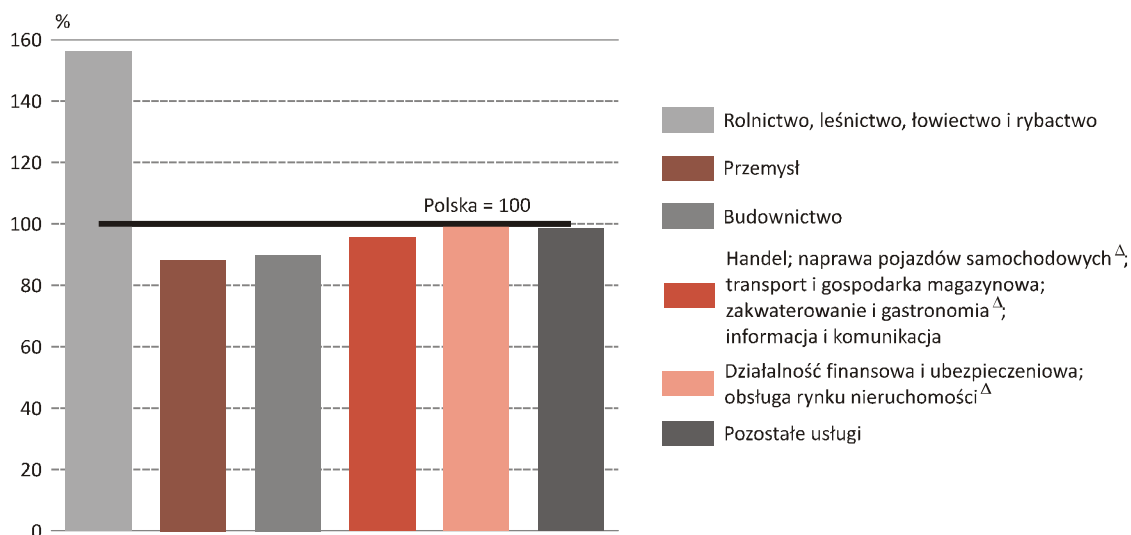
Udział jednostek budowlanych w krajowej WDB w 2012 r. kształtował się na poziomie 7,9%, tj. o 0,3 p.proc. niżej niż w dwóch poprzednich latach. Większy wkład niż przeciętnie w kraju jednostki sekcji **budownictwo** miały w województwach: małopolskim (gdzie w 2012 r. wygenerowały 9,9% WDB województwa; 10,2% w 2011 r.; 10,4% w 2010 r.), zachodniopomorskim (9,9%; 10,2% w 2011 r.; 10,1% w 2010 r.), świętokrzyskim (9,4%; 9,6% w 2011 r.; 9,8% w 2010 r.), pomorskim (8,6%; 9,0% w 2011 r.; 9,5% w 2010 r.), kujawsko-pomorskim (8,1%; 8,3% w 2011 r.; 8,5% w 2010 r.)

i podkarpackim (8,1%; 8,5% w 2011 r. i 8,2% w 2010 r.). W województwie wielkopolskim, podobnie jak w warmińsko-mazurskim i śląskim, w 2012 r. udział tej sekcji kształtował się na poziomie krajowym i wyniósł 7,9% (w dwóch poprzednich latach wielkopolskie jednostki budowlane generowały 8,7% WDB województwa). Wkład województwa wielkopolskiego w tworzenie krajowej wielkości WDB sekcji budownictwo kształtował się na poziomie 9,5% (o 0,5 p.proc. niż w latach 2010 i 2011), zapewniającym mu 3. lokatę po województwach mazowieckim (19,7%) i śląskim (12,7%).

Relatywnie najmniejsze znaczenie w tworzeniu WDB mają jednostki **rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa**. W 2012 r. w skali kraju wygenerowały one zaledwie 3,1% WDB (3,2% w 2011 r. i 2,9% w 2010 r.). W 10 województwach udział był większy niż przeciętnie w kraju, ale największe znaczenie jednostki rolnicze odgrywały w tworzeniu WDB województw: podlaskiego (7,8%; 8,2% w 2011 r.; 7,7% w 2010 r.), warmińsko-mazurskiego (6,9%; 7,1% w 2011 r.; 6,4% w 2010 r.) i lubelskiego (5,9%; 6,6% w 2011 r. i 5,4% w 2010 r.). Udział rolnictwa w generowaniu WDB województwa wielkopolskiego w 2012 r. wyniósł 4,8% wobec 4,4% w dwóch poprzednich latach, ale w skali całego kraju województwo wielkopolskie wypracowało 14,6% WDB rolnictwa, plasując się pod tym względem na 2. miejscu za województwem mazowieckim (19,6%).

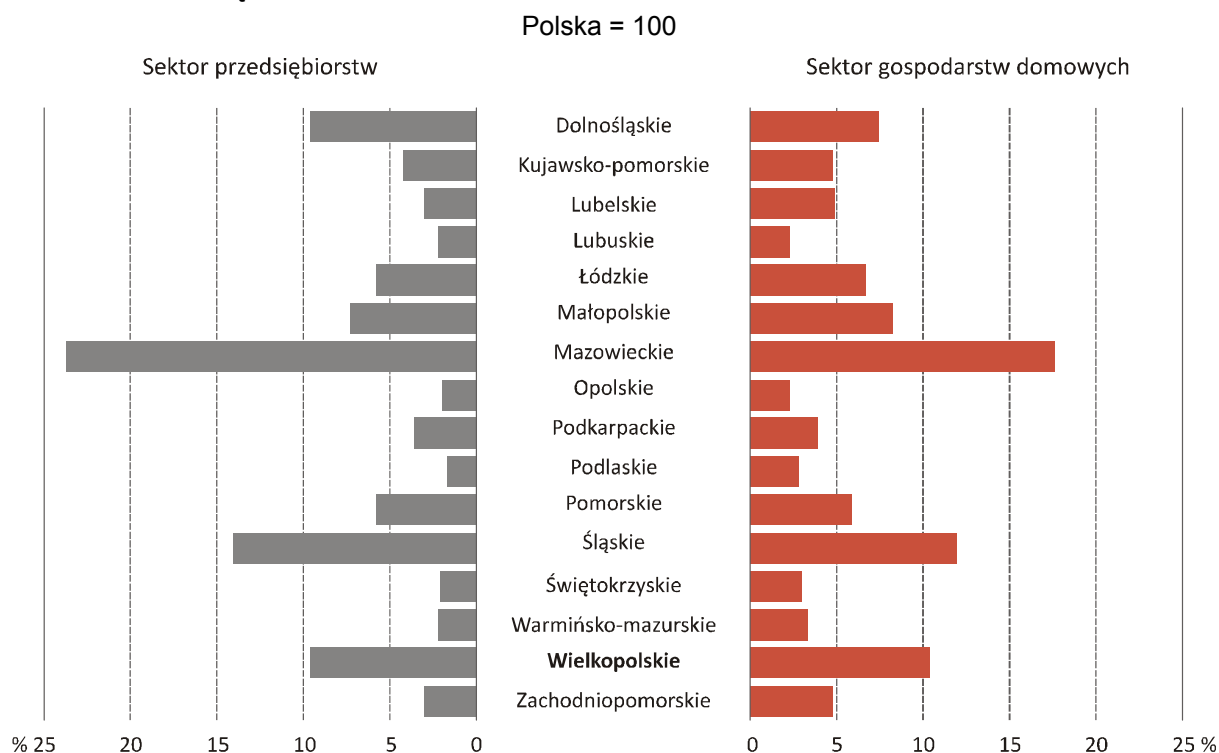
Dokonując przeliczenia **wartości dodanej brutto na 1 pracującego** w gospodarce narodowej, określa się poziom wydajności pracy. W 2012 r. wskaźnik ten wyniósł dla Polski 103022 zł i był o 5,2% wyższy od uzyskanego w poprzednim roku. Tylko w 5 województwach (mazowieckim, dolnośląskim, pomorskim, śląskim i zachodniopomorskim) odnotowano wydajność lepszą od średniej krajowej. W województwie wielkopolskim wartość dodana brutto przeliczona na 1 pracującego w 2012 r. wyniosła 99697 zł, tj. o 5,6% więcej niż w 2011 r., ale o 3,2% mniej niż w kraju (w 2011 r. różnica wynosiła 3,6%, a w 2010 r. 3,3%). Biorąc pod uwagę różne obszary działalności gospodarczej, należy stwierdzić, że tak jak w poprzednich latach, w roku 2012 r. w województwie wielkopolskim poziom krajowy przekroczył jedynie wskaźnik wydajności pracy w rolnictwie (o 56,1% wyżej niż przeciętnie w kraju). Natomiast największy dystans od wielkości krajowej dzielił w województwie wielkopolskim wskaźnik liczony dla przemysłu (o 11,8% niżej niż w kraju) oraz budownictwa (o 10,1% niżej).

Ryc. 5. **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI W 2012 R.**

W ujęciu sektorów instytucjonalnych, w tworzeniu wartości dodanej brutto dominującą rolę odgrywa **sektor przedsiębiorstw niefinansowych**. W 2012 r. z tego sektora pochodziło 50,4% ogólnej kwoty WDB w kraju (wobec 50,1% w 2011 r. i 49,7% w 2010 r.) oraz 50,8% w województwie wielkopolskim (50,4% w 2011 r.; 50,5% w 2010 r.). Udział województwa wielkopolskiego w krajowej WDB sektora przedsiębiorstw niefinansowych wyniósł 9,6% (podobnie jak w 2010 r., a o 0,1 p.proc. więcej niż w 2011 r.). Większy wkład wniosły tylko województwa mazowieckie (23,7%) i śląskie (14,1%), a taki sam – dolnośląskie (9,6%).

Ryc. 6. **UDZIAŁ WOJEWÓDZTW W TWORZENIU WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO SEKTORA PRZEDSIĘBIORSTW I SEKTORA GOSPODARSTW DOMOWYCH W 2012 R.**

Udział **sektora instytucji rządowych i samorządowych** w tworzeniu krajowej wartości dodanej brutto w 2012 r. wyniósł 14,3%, tj. o 0,4 p.proc. mniej niż w 2011 r. i o 1,0 p.proc. mniej niż w 2010 r. W województwie wielkopolskim znaczenie tego sektora było mniejsze niż przeciętnie w Polsce i kształtowało się na poziomie 12,5% (wobec 12,9% w 2011 r. i 13,6% w 2010 r.), ale udział tego regionu w generowaniu WDB sektora instytucji rządowych i samorządowych był stosunkowo duży i wyniósł 8,3% (podobnie jak w 2011 r.; 8,4% w 2010 r.), co stanowiło 4. wielkość w kraju po województwach: mazowieckim (18,3%), śląskim (10,7%) i małopolskim (8,5%).

Sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek (w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie i poza nim z liczbą pracujących do 9) oraz osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł, w 2012 r. wytworzył 30,8% WDB w kraju (30,4% w dwóch poprzednich latach) i 33,5% WDB w województwie wielkopolskim (o 0,4 p.proc. więcej niż w 2011 r. i o 0,9 p.proc. więcej niż w 2010 r.). Udział województwa wielkopolskiego w tworzeniu WDB całego sektora gospodarstw domowych wyniósł 10,4% (10,3% w 2011 r.; 10,1% w 2010 r.), co lokowało ten region na 3. miejscu po województwach mazowieckim (17,6%) i śląskim (11,9%).

Wartość dodana brutto, która mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej jednostek instytucjonalnych, w rachunku produkcji stanowi pozycję bilansującą i jest obliczana jako różnica między produkcją globalną a zużyciem pośrednim. Produkcja globalna wyceniana jest w cenach bazowych lub według kosztów produkcji, zużycie pośrednie w cenach nabycia, a wartość dodana brutto wyrażona jest w cenach bazowych.

W 2012 r. **produkcja globalna** (określona jako wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne) zamknęła się kwotą 3331744 mln zł i w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyła się o 3,1% (w 2011 r. roczny wzrost wyniósł 10,8%). Wartość produkcji globalnej wytworzonej w województwie wielkopolskim wyniosła w tym czasie 321756 mln zł, czyli o 3,6% więcej niż w 2011 r. (w 2011 r. zanotowano wzrost wartości produkcji globalnej o 12,2%). Udział województwa wielkopolskiego w wielkości krajowej wyniósł 9,7% (9,6% w 2011 r.; 9,5% w 2010 r.).

Zużycie pośrednie, czyli wartość wyrobów i usług zużytych w procesie produkcji, w 2012 r. wyceniono w Polsce na 1899872 mln zł, tj. o 1,8% wyżej niż przed rokiem. W województwie wielkopolskim jego wartość wyniosła 185159 mln zł, tj. o 1,8% więcej niż w 2011 r. i stanowiła 9,7% wielkości krajowej (o 0,1 p.proc. mniej niż w 2011 r., ale więcej niż w 2010 r.).

W rachunku tworzenia dochodów, który przedstawia powstawanie dochodów bezpośrednio związanych z procesem produkcji, wartość dodana brutto występuje po stronie przychodów, natomiast rozchodem są koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez producenta (wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem, m.in. nagrody, stypendia fundowane, premie niezaliczone do wynagrodzeń, diety służbowe) oraz podatki od producentów pomniejszone o dotacje dla nich. Pozycję bilansującą w rachunku tworzenia dochodów stanowi **nadwyżka operacyjna brutto**.

W 2012 r. koszty związane z zatrudnieniem w kraju wzrosły o 4,4% w stosunku do poprzedniego roku (w 2011 r. wzrost wyniósł 6,0%), a ich udział w wielkości WDB zmniejszył się w tym czasie o 0,2 p.proc. do 41,8%. W województwie wielkopolskim koszty związane z zatrudnieniem stanowiły 40,0% WDB, tj. o 0,3 p.proc. mniej niż w 2011 r., a ich wartość w ciągu roku zwiększyła się o 5,4% (w 2011 r. wzrost wyniósł 7,6%).

Nadwyżka operacyjna brutto, oznaczająca nadwyżkę lub deficyt powstałe w wyniku procesu produkcji, przed uwzględnieniem dochodów z tytułu własności, w 2012 r. w kraju wyniosła 828371 mln zł i była o 5,1% większa niż przed rokiem (w 2011 r. zanotowano wzrost o 9,2%). W województwie wielkopolskim roczny przyrost wyniósł 6,4% (przed rokiem 8,6%), a nadwyżka operacyjna zamknęła się tu kwotą 81969 mln zł. Udział województwa wielkopolskiego w tworzeniu wielkości krajowej nadwyżki operacyjnej brutto wyniósł 9,9% (wobec 9,8% w dwóch poprzednich latach). Większy wkład miały tylko województwa mazowieckie (21,8%) i śląskie (11,8%).

Transakcje opisujące przepływy dochodów powstałych w procesie produkcji między sektorami instytucjonalnymi obrazują rachunki pierwotnego i wtórnego podziału dochodów. Na poziomie regionalnym rachunki podziału dochodów zestawiane są wyłącznie dla sektora gospodarstw domowych. Podstawowymi funkcjami jednostek instytucjonalnych tworzących sektor gospodarstw domowych są: konsumpcja i dostarczanie siły roboczej, a w przypadku prowadzenia działalności gospodarczej – także wytwarzanie produktów (wyrobów i usług niefinansowych). Oddzielenie funkcji produkcyjnej od konsumpcyjnej nie jest możliwe, nie można bowiem wyraźnie oddzielić środków i decyzji podejmowanych w roli konsumenta. Stąd nadwyżka operacyjna brutto, uzyskana w procesie produkcji i tworzenia dochodów, w sektorze gospodarstw domowych nie ogranicza się wyłącznie do działalności gospodarczej, ale ma charakter dochodu mieszanego. Dochód ten zawiera w sobie elementy wynagrodzenia za pracę wykonywaną przez właściciela czy też innych członków gospodarstwa domowego, które nie mogą być osobno określane w sposób wiarygodny i oddzielony od zysku właściciela lub przedsiębiorcy. Dochód mieszany brutto, powiększony o dochody związane z pracą najemną (tj. wynagrodzenia, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców) oraz dochody z tytułu własności – tworzy dochody pierwotne brutto.

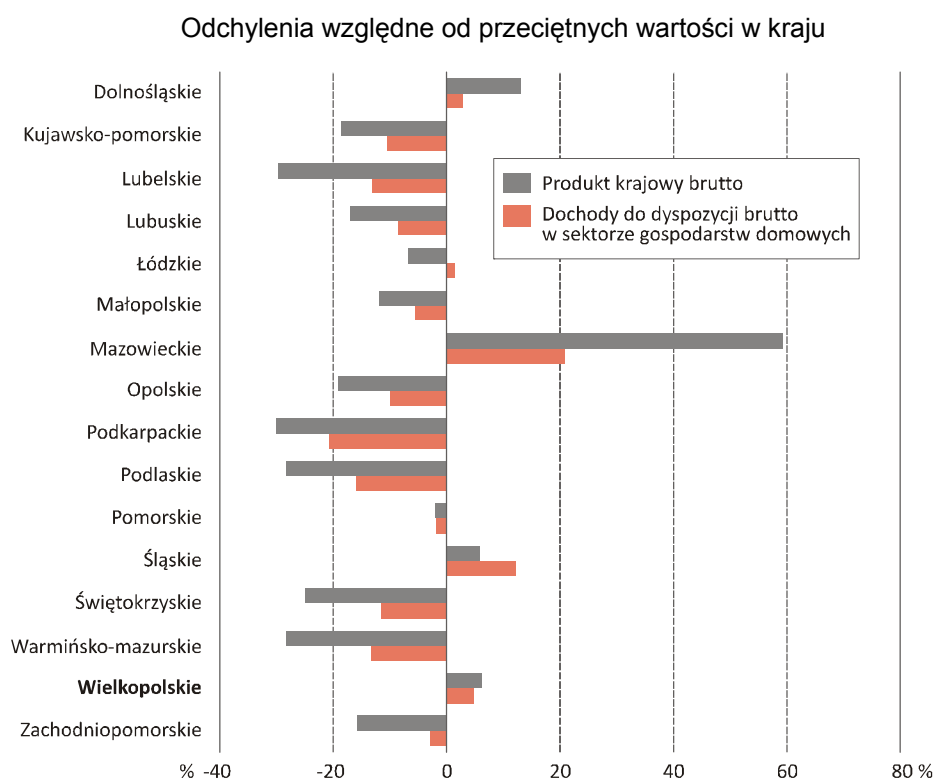
W 2012 r. **dochody pierwotne brutto gospodarstw domowych** w Polsce wyniosły 1056124 mln zł i w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyły się o 5,9% (w 2011 r. roczny przyrost wyniósł 6,0%). W województwie wielkopolskim uzyskane w tym czasie dochody pierwotne wyniosły 100361 mln zł i były o 5,6% większe niż w 2011 r. (przed rokiem większe o 7,5%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca dało to kwotę 29015 zł, tj. o 5,4% większą niż przed rokiem i o 5,9% większą niż przeciętnie w kraju. Udział województwa wielkopolskiego w tworzeniu dochodów pierwotnych brutto w całym sektorze gospodarstw domowych w 2012 r. wyniósł 9,5% (podobnie jak w 2011 r., a o 0,1 p.proc. więcej niż w 2010 r.) i był mniejszy jedynie od udziałów województw mazowieckiego (19,3%) i śląskiego (12,8%). W wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące powstają **dochody do dyspozycji brutto**. W sektorze gospodarstw domowych miernik ten określa materialny poziom życia ludności.

W 2012 r. dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w Polsce zamknęły się kwotą 984424 mln zł, co w porównaniu z rokiem 2011 oznacza wzrost o 4,5% w cenach bieżących, a o 0,8%, licząc w cenach stałych. W województwie wielkopolskim dochody do dyspozycji brutto w 2012 r. wynosiły 92604 mln zł i w ciągu roku zwiększyły się o 4,4% w cenach bieżących oraz o 0,4% w cenach stałych. W odniesieniu do roku 2010 realny wzrost wartości dochodów do dyspozycji brutto w województwie wielkopolskim wyniósł 1,6% i był zbliżony do przeciętnego przyrostu w kraju (o 1,7%).

W 2012 r. **nominalne dochody do dyspozycji brutto gospodarstw domowych, w przeliczeniu na 1 mieszkańca**, w kraju wyniosły 25547 zł, tj. o 4,5% więcej niż w poprzednim roku, a w województwie wielkopolskim 26773 zł, czyli o 4,2% więcej niż w 2011 r. i o 4,8% więcej niż przeciętnie w Polsce. Poziom średniej krajowej przekroczyły jeszcze 4 województwa: mazowieckie (o 20,8%), śląskie (o 12,3%), dolnośląskie (o 2,8%) i łódzkie (o 1,5%).

Wysoką pozycję województwa wielkopolskiego wśród pozostałych województw pod względem materialnego poziomu życia ludności (mierzonego kwotą nominalnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca) oraz stopnia rozwoju gospodarczego regionu (określonego wartością PKB przypadającą na 1 mieszkańca) ilustruje wykres:

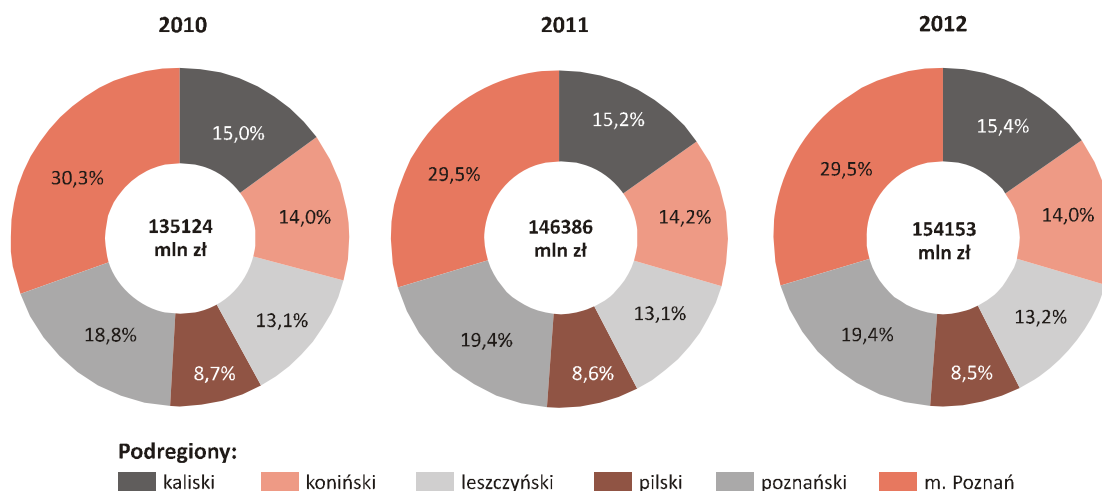
Ryc. 7. **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO ORAZ NOMINALNE DOCHODY DO DYSPOZYCJI NA 1 MIESZKAŃCA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2012 R.**

Obserwując kształtowanie się podstawowych kategorii makroekonomicznych w układzie podregionów, należy zauważyć, że w tworzeniu PKB województwa wielkopolskiego największy udział ma miasto Poznań. W roku 2012 podregion ten wygenerował 29,5% wartości PKB województwa (tyle samo co przed rokiem; 30,3% w 2010 r.), co w ujęciu nominalnym zamknęło się kwotą 45468 mln zł. Udział Poznania w tworzeniu krajowego PKB wyniósł 2,8%, podobnie jak w 2011 r., co lokowało go na 4. miejscu w kraju za Warszawą (12,9%), Krakowem (3,0%) oraz podregionem trójmiejskim w woj. pomorskim (2,9%).

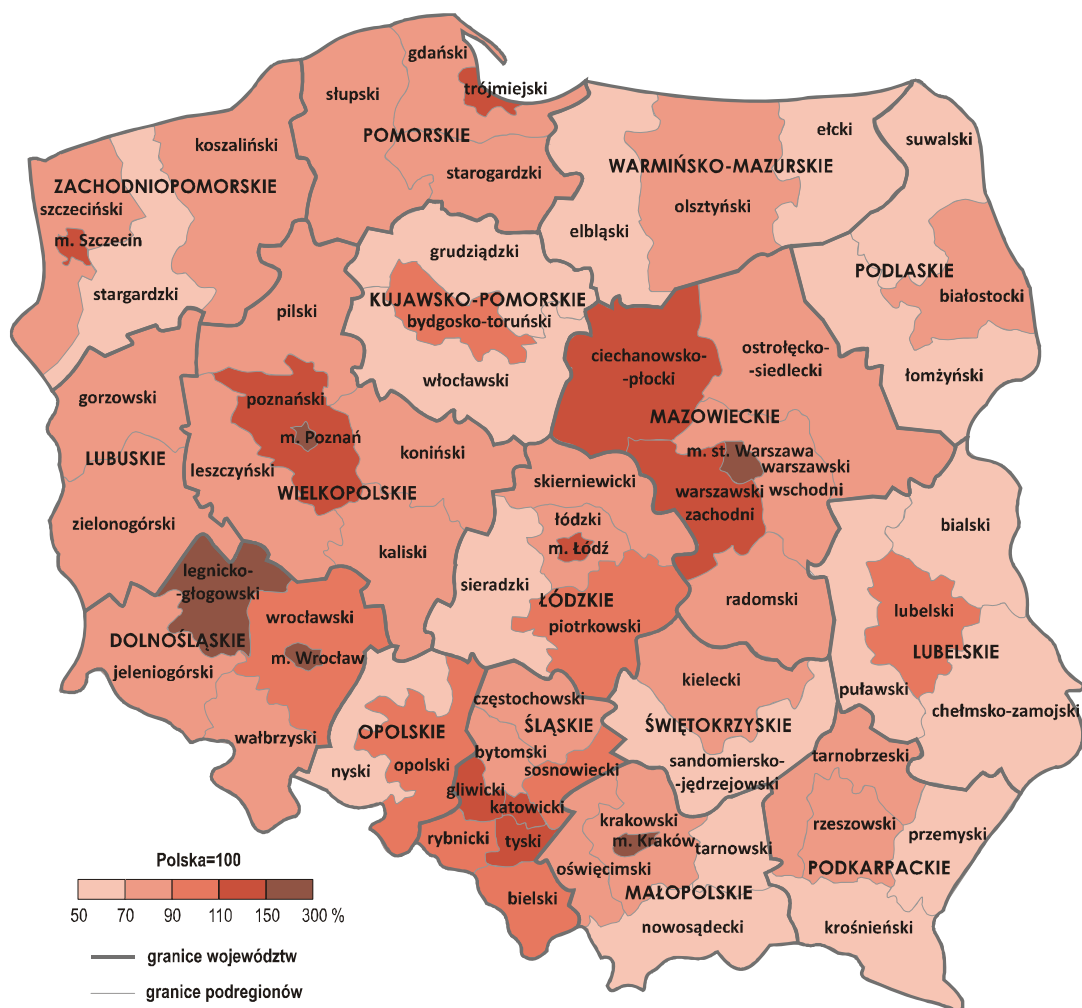

Ryc. 8. UDZIAŁ PODREGIONÓW W TWORZENIU PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

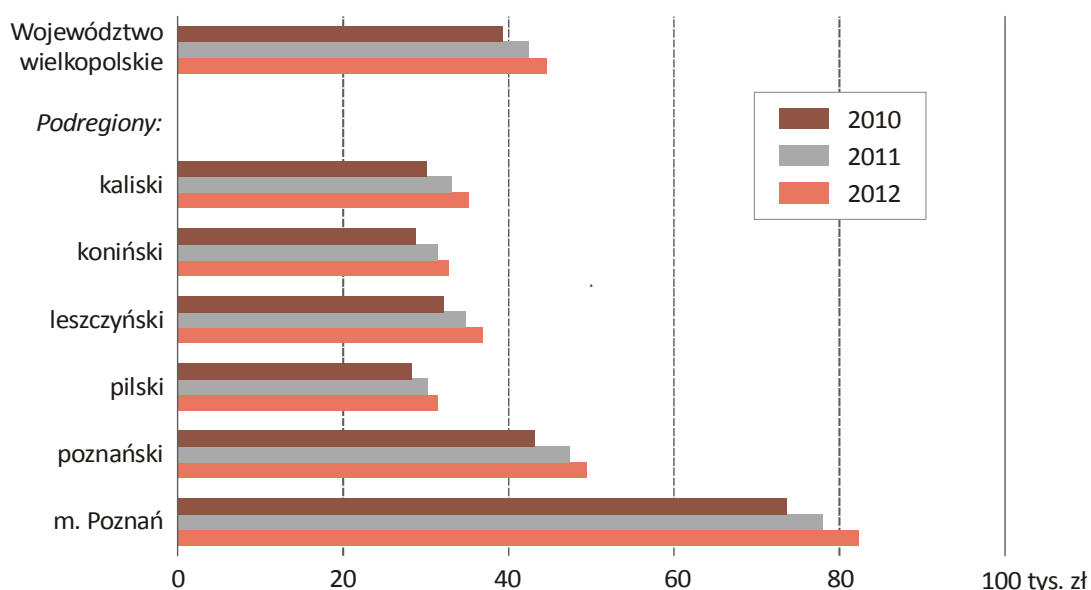

Wartość PKB przeliczona na 1 mieszkańca Poznania w 2012 r. wyniosła 82311 zł (o 5,5% więcej niż w 2011 r.), osiągając poziom o 84,7% wyższy od średniej wojewódzkiej (44567 zł) i o 96,3% wyższy od średniej krajowej (41934 zł). Na liście wszystkich podregionów w kraju wskaźnik ten lokował Poznań, podobnie jak w poprzednich latach, na 2. miejscu po Warszawie (122005 zł).

Ryc. 9. PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA WEDŁUG PODREGIONÓW W 2012 R.

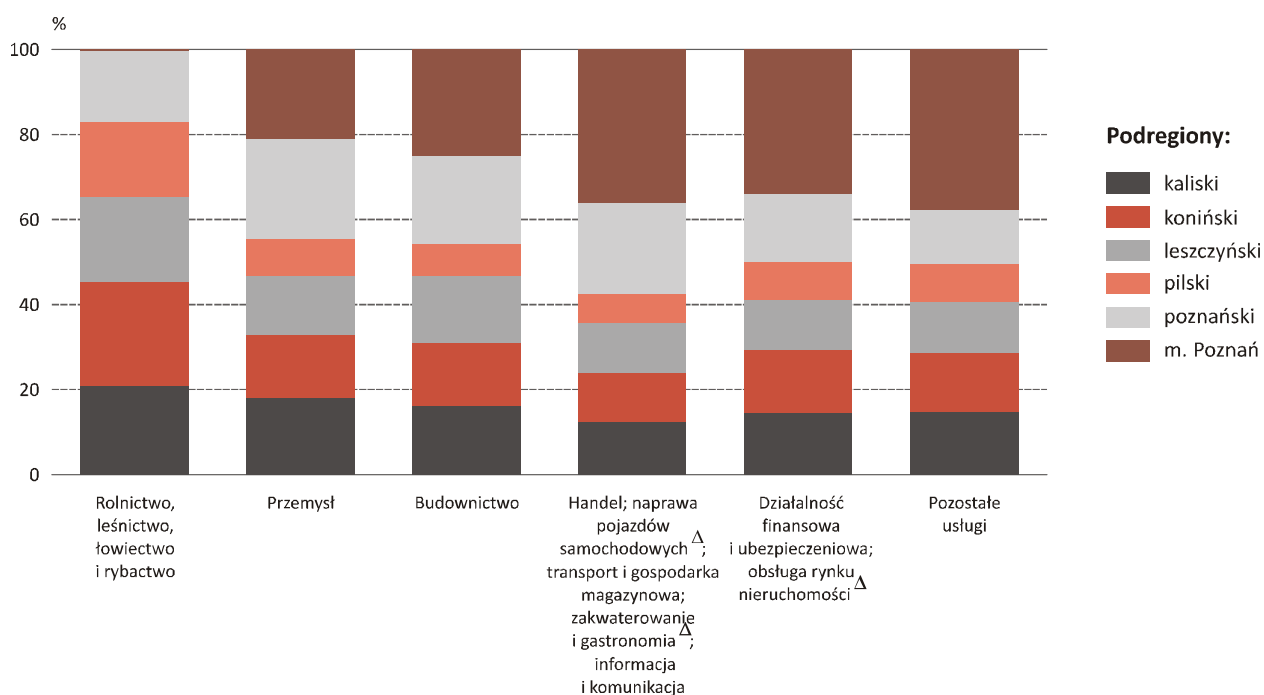

Ryc. 10. **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO WEDŁUG PODREGIONÓW**

W 2012 r. wartość dodana brutto wytworzona w Poznaniu – najsilniejszym gospodarczo podregionie województwa wielkopolskiego – wyniosła 40290 mln zł i w porównaniu z poprzednim rokiem wzrosła o 6,0%. Kwota ta stanowiła 29,5% WDB województwa i 2,8% WDB kraju (tak samo jak w 2011 r.; w 2010 r., odpowiednio: 30,3% i 2,9%). W tworzeniu WDB województwa wielkopolskiego znaczny udział miał także podregion poznański (19,4%, podobnie jak w 2011 r.; w 2010 r. 18,8%). W tych dwóch podregionach powstała blisko połowa WDB województwa (48,9%).

Ryc. 11. **UDZIAŁ PODREGIONÓW W TWORZENIU WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI W 2012 R.**

Znaczenie podregionów województwa wielkopolskiego w tworzeniu wartości dodanej brutto kształtuje się różnie w poszczególnych sektorach ekonomicznych, wyznaczonych według rodzaju działalności. W generowaniu WDB rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa największy udział mają podregiony koniński, kaliski i leszczyński, które w 2012 r. wytworzyły, odpowiednio: 24,5%, 20,9% i 20,0% WDB rolnictwa w województwie wielkopolskim (podobnie jak w latach 2010 i 2011). W tworzeniu WDB przemysłu oraz budownictwa dominują podregion poznański (23,3% i 20,9%) oraz m. Poznań (21,2% i 24,9%). Poznań generuje też największą część WDB pozostałych grup rodzajów działalności. W tworzeniu WDB województwa sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa oraz obsługa rynku nieruchomości udział Poznania wyniósł 33,9%, w handlu; naprawie pojazdów samochodowych, transporcie i gospodarce magazynowej, zakwaterowaniu i gastronomii oraz informacji i komunikacji osiągnął 35,9% WDB województwa, a dla tzw. pozostałych usług kształtował się na poziomie 37,7%.

Tabl. Wartość dodana brutto w województwie wielkopolskim według rodzajów działalności i podregionów w 2012 r.

PODREGIONY	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Przemysł		Budownic- two	Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowa- nie i gastro- nomia ^Δ ; informacja i komunikacja	Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa; obsługa rynku nierucho- mości ^Δ	Pozostałe usługi
		razem	w tym przetwórstwo przemysłowe				
podregion=100							
Kaliski.....	6,5	32,8	29,3	8,2	24,3	7,1	21,0
Koniński.....	8,3	29,8	19,8	8,4	24,4	7,6	21,5
Leszczyński.....	7,2	29,4	27,0	9,3	27,6	6,6	19,8
Piłski.....	10,0	28,7	25,9	6,9	23,4	7,8	23,2
Poznański.....	4,0	33,6	31,8	8,5	33,5	6,1	14,3
M. Poznań.....	0,1	20,2	14,9	6,6	36,7	8,5	27,9

Struktura WDB ze względu na rodzaj działalności we wszystkich podregionach województwa wielkopolskiego kształtowała się podobnie. W 2012 r. najbardziej wyrównane były udziały jednostek związanych z działalnością finansową i ubezpieczeniową oraz obsługą rynku nieruchomości (między 8,5% w Poznaniu a 6,1% w podregionie poznańskim), a także jednostek budowlanych (między 6,6% a 8,5% w tych samych podregionach). Największa różnica dotyczyła natomiast przetwórstwa przemysłowego; w Poznaniu udział tej sekcji w tworzeniu WDB podregionu w 2012 r. kształtował się na poziomie 14,9%, podczas gdy w podregionie poznańskim osiągnął on 31,8%.

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego.

Opracowanie: Dział Opracowań Zbiorczych Wielkopolskiego Ośrodka Badań Regionalnych Urzędu Statystycznego w Poznaniu, na podstawie publikacji: *Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2012 r.*, Urząd Statystyczny w Katowicach, 2014 r.